

Gemeente Brunssum
Postbus 250
6440 AG BRUNSSUM
ter attentie van de gemeenteraad

KSG Registeraccountants B.V.
Stationstraat 4
5953 GX Reuver
Postbus 4785
5953 ZK Reuver
Tel. +31(0)77-4740000
KvK 12063939
www.ksg.nl

Reuver, 29 mei 2019

Betreft: accountantsverslag 2018

Onze ref.: PBO/14570-80-2018

Geachte leden van de raad,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeente Brunssum. We zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van gemeente Brunssum over het boekjaar 2018 te verstrekken.

Wij willen u over de volgende belangrijke onderwerpen informeren:

- Onderbouwing voor goedkeurende controleverklaring;
- Belangrijke controlebevindingen en aanbevelingen;
- Kwaliteit beheersorganisatie en interne beheersing;
- Relevante ontwikkelingen.

Het concept van dit verslag is gedeeld met de auditcommissie tijdens de vergadering van de auditcommissie op 4 juni 2019. In een eerder stadium is het concept met de vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie besproken. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Brunssum. Na de vergadering van de auditcommissie op 4 juni 2019 zullen we het accountantsverslag definitief maken.

We willen benadrukken dat dit accountantsverslag is opgesteld ten behoeve van de raad van de gemeente Brunssum en mag daarom niet zonder onze toestemming aan derden worden verstrekt.

Hoogachtend,

drs. P.J.D. Bosch RA

Extern accountant
KSG Registeraccountants B.V.

Inhoud

1	Conclusie jaarrekeningcontrole	3
2	Controlebevindingen en adviespunten	6
3	Analyse resultaat en vermogen gemeente Brunssum	8
4	Samenvatting kwaliteit beheersorganisatie	10
5	Relevante ontwikkelingen	11
	Bijlage 1 Overige onderwerpen en formele aspecten	12
	Bijlage 2a Foutenevaluatie afwijkingen getrouwheid gemeente Brunssum	14
	Bijlage 2b Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Brunssum	15
	Bijlage 3 Foutenevaluatie SiSa -tabel	16

1 Conclusie jaarrekeningcontrole

Reikwijdte

Door middel van de opdrachtbevestiging inzake de accountantscontrole 2015 t/m 2018 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2018. De reikwijdte van onze controle is opgenomen in de opdrachtbevestiging. Onze controle is mede ingericht op basis van:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- Uw verordening controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Brunssum (controleverordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet);
- Het door de Raad vastgestelde controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2018.

Gehanteerde toleranties

Op basis van de door u vastgestelde controleverordening en controleprotocol hebben wij de volgende toleranties gehanteerd:

Goedkeuringstoleranties

- Fouten: 1% van het totaal van de lasten inclusief dotatie reserves: €1.214.546
- Onzekerheden: 3% van het totaal van de lasten inclusief dotatie reserves: €3.643.639

Rapportagetoleranties

De rapportagetoleranties voor fouten en onzekerheden bedragen €50.000 of 3% van de uitgaven en inkomsten van het betreffende programma.

Controleverklaring

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2018 van gemeente Brunssum afgerond en zullen een goedkeurende controleverklaring op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid verstrekken. Dit betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft en er rechtmatig gehandeld is. Afwijkingen en/of onzekerheden zijn binnen de gestelde toleranties van de Raad gebleven. De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en worden voldoende gedekt door direct gerelateerde opbrengsten c.q. bijdragen. Deze zijn juist op taakveldniveau toegelicht.

Niet gecorrigeerde afwijkingen

In overeenstemming met het Controleprotocol Accountantscontrole jaarrekening 2018 zijn alle afwijkingen groter dan de rapporteringstolerantie van €50.000 met het bestuur van de ambtelijke organisatie besproken. Volledigheidshalve hebben we eveneens (kwalitatieve) afwijkingen kleiner dan de rapporteringstoleranties met het bestuur van de ambtelijke organisatie besproken. Het kwalitatieve aspect heeft betrekking op naleving wet -en regelgeving.

Voor nadere toelichting verwijzen we naar hoofdstuk 2 en *Bijlage 2a. Foutenevaluatie afwijkingen getrouwheid gemeente Brunssum* en *Bijlage 2b. Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Brunssum*. Alle niet -gecorrigeerde afwijkingen zijn individueel en geaggregeerd niet materieel. Het totaaloverzicht van niet –gecorrigeerde afwijkingen bestaat alleen uit onzekerheden en dient door het college bevestigd te worden. De onzekerheden zijn veroorzaakt door externe invloeden in het Sociaal Domein en de correcties inzake SiSa -regeling Brede Doeluitkering Vervoer 2011.

BBV

Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening over 2018 aan de verslaggevingsvoorschriften van het BBV voldoet. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en schattingsposten beoordeeld;
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld;
- de geschiktheid van het gebruikte normenkader voor rechtmatigheid beoordeeld.

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling en het normenkader voor rechtmatigheid bij het opstellen van de jaarrekening 2018 en de totstandkoming van transacties zijn aanvaardbaar. Wij hebben geconstateerd dat de verplichte paragrafen en toelichtingen in de jaarrekening in overeenstemming zijn met de vereisten zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

WNT

Wij hebben geconcludeerd dat de bezoldigingen in de WNT -bijlage over 2018 niet strijdig zijn met de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De jaarstukken voldoen aan de gestelde publicatie-eisen van de WNT.

Sisa

Wij hebben de SiSa -bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole over het jaar 2018 uitgegeven door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hierbij hebben we de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa -bijlage bij de jaarrekening 2018 van gemeente Brunssum vastgesteld, met uitzondering van €175.000 met betrekking tot de projecten 1 en 2 van SiSa -regeling Brede Doeluitkering (E27B) door een fout in voorgaande jaren van GR Stadsregio Parkstad. Achteraf hebben we niet meer de rechtmatige naleving en betrouwbare verantwoording van de correctie in de SiSa -bijlage over 2018 kunnen vaststellen.

Jaarverslag

Als accountant dienen wij ingevolge artikel 213, lid 3 onder d van de Gemeentewet te vermelden of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen materiële tegenstrijdigheden, tekortkomingen of inconsistenties te melden op dit gebied. Daarnaast hebben we vastgesteld dat het jaarverslag voldoende transparant naar alle belanghebbenden is. De verplichte paragrafen onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, grondbeleid en verbonden partijen geven voldoende inzicht in de doorgevoerde verbeteringen en externe c.q. interne ontwikkelingen van de gemeente Brunssum. De paragrafen Financiering en Weerstandsvermogen & risicobeheersing geven de financiële positie van de gemeente Brunssum weer.

Taakvelden

Artikel 66 van het BBV bepaalt onder meer dat het overzicht taakvelden dezelfde totaalbedragen moet bevatten als de jaarstukken en dat het verdelingsprincipe waarmee de taakvelden over de programma's zijn verdeeld moeten worden toegelicht. Wij hebben de bijlage 2: Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld juist met de toelichting in de programmaverantwoording kunnen afstemmen. Gemeente Brunssum heeft het verdelingsprincipe tussen taakvelden en programma's juist conform Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden (gepubliceerd in de Staatscourant op 18 april 2016) toegepast. De taakvelden zijn per programma logisch en naar aard in de programmaverantwoording toegelicht.

Schatkistbankieren

Verder hebben wij vastgesteld dat de gemeente Brunssum aan de gestelde eisen van toelichting van de Wet verplicht schatkistbankieren en de Wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) voldoet.

2 Controlebevindingen en adviespunten

2.1 Sociaal domein

In de controle op het Sociaal Domein hebben we geen fouten vastgesteld. De basisregistraties van gemeente Brunssum waarborgen in voldoende mate de betrouwbaarheid van de zorglasten. Mede door externe invloeden hebben we slechts onzekerheden geconstateerd. De totale onzekerheden voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid in het Sociaal Domein betreffen respectievelijk €670.806 en €992.250. Voor een overzicht van de onzekerheden in het Sociaal Domein verwijzen we naar *Bijlage 2b. Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Brunssum*.

De onzekerheden in het Sociaal Domein bestaan uit de volgende onderdelen:

- ✚ Onzekerheid prestatielevering persoonsgebonden budgetten (pgb-gelden) als gevolg van een onderuitnutting van 11,51% ten opzichte van het budget. Dit betekent dat meerdere pgb -houders hun budget in 2018 niet volledig hebben opgesoupeerd. Doordat de eindafrekening van de Sociale Verzekeringsbank (SvB) pas in juli na afloop van het boekjaar volgt, is het mogelijk dat pgb –houders alsnog een einddeclaratie indienen. Hierbij kan de prestatielevering van de zorg op controledatum niet meer getoetst worden;
- ✚ Onzekerheid prestatielevering Jeugdwet als gevolg van onvoldoende controlebewijs van productieverantwoordingen en bijbehorende controleverklaringen van betreffende zorgaanbieders;
- ✚ Onzekerheid prestatielevering Jeugdwet inzake naheffingsfacturen over 2018. Achteraf hebben we onvoldoende controlebewijs van de prestatielevering van de zorg. Door de achterstand bij zorgaanbieders is onvoldoende zekerheid omtrent de prestatielevering omdat de productieverantwoordingen en bijbehorende controleverklaringen pas in 2020 door gemeente Brunssum worden ontvangen;
- ✚ Onzekerheid qua schattingsverschil van de vooruitbetaalde balanspost Jeugdwet van €89.797.

2.2 Grondexploitaties

De voorraden zijn in totaal met €2,4 mln. gedaald t.o.v. 2017 (32%). De daling van de voorraden is verklaard door de volgende ontwikkelingen:

- a/ de dotatie aan de voorziening Grex van Doorsteek 't Ei ad €1.886.000;
- b/ mutaties 2018 ad €824.000 (waaronder verkopen grond woningbouw ad €903.000 Fase 1B Doorsteek 't Ei);
- c/ tussentijdse winstneming ad €197.000.

Op basis van onze werkzaamheden en verkregen controle-informatie hebben wij vastgesteld dat de waardering van de grondexploitaties voldoende onderbouwd zijn en de gehanteerde uitgangspunten voor de schattingen aannemelijk en consistent toegepast zijn. Wij hebben geen afwijkingen meer onderkend. De tussentijdse winstneming en verliesvoorziening zijn conform BBV bepaald. We hebben vastgesteld dat de grondprijzen voor (sociale) woningbouw en bedrijventerreinen voor 2018 vergelijkbaar met de grondprijzen voor (identieke) objecten in naburige gemeenten zijn.

Afwachtend op de herbestemming van Fase 2 van de deeexploitatie Doorsteek 't Ei en alternatieve fasering c.q. raming zijn de grondverkoop voor ongeveer €3,0 mln. en grondverwerving en bijkomende kosten voor ongeveer €1,2 mln. in Fase 2 niet meer meegenomen. Verwachte opbrengsten en kosten vallen niet te kwantificeren. Dit heeft geleid tot een incidentele dotatie aan de verliesvoorziening van €1.886.000.

2.3 SiSa -regeling Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (E27B)

Op 29 november 2018 heeft Stadsregio Parkstad Limburg (PSL) een brief gestuurd aan de gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal inzake de BDU-projecten vanaf het boekjaar 2011. Deze gemeentelijke projecten zijn gesubsidieerd door de Provincie Limburg, waarbij PSL als doorgeefluik heeft gefungeerd. Dit houdt in dat PSL de subsidievoorschotten van Provincie Limburg ontving en doorbetaalde aan de Parkstadgemeenten, waaronder de gemeente Brunssum. PSL heeft in plaats van de bestedingen de voorschotten ten onrechte (op kasbasis) in de SiSa -bijlage van 2011 verantwoord.

Op basis van deze verantwoordingsinformatie heeft de Provincie Limburg de door haar toegekende subsidies inzake de BDU-projecten tot op heden nog niet kunnen vaststellen. Als gevolg hiervan, dienen de Parkstadgemeenten in 2018 alsnog hun bestedingen in het kader van deze BDU-projecten te verantwoorden middels hun eigen SiSa-bijlage. Dit betekent dat de bestedingen onder de regeling E27B zijn verantwoord die in voorgaande boekjaren zijn gedaan.

Gedurende onze controle hebben we vastgesteld dat de aansluiting tussen de bedragen van projecten 1 en 2 in de SiSa -bijlage, de kostenspecificaties enerzijds en de boekingenexport (ofwel de financiële administratie) anderzijds ontbreekt. Op basis van deze bevinding, merken wij de bestedingen die verantwoord zijn onder de projecten 1 en 2 van de regeling E27B in de SiSa-bijlage 2018 van de gemeente Brunssum aan als onzeker: € 175.943.

2.4 Begrotingsoverschrijdingen en -onderschrijdingen

In het kader van begrotingsrechtmatigheid hebben wij alle lastenoverschrijdingen en begrotingsonderschrijdingen (op productniveau) groter dan €50.000 beoordeeld. Lastenoverschrijdingen en begrotingsonderschrijdingen zijn onrechtmatig volgens de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV (oktober 2018) en tellen *niet* mee in ons rechtmatigheidsoordeel als controlerend accountant wanneer:

- a). de lastenoverschrijdingen binnen het bestaand beleid van de Raad passen;
- b). direct gerelateerde opbrengsten tegenover de lastenoverschrijdingen staan;
- c). de lastenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen plaats hebben gevonden.

Wij hebben geen afwijkingen op het gebied van begrotingsrechtmatigheid vastgesteld.

3 Analyse resultaat en vermogen gemeente Brunssum

3.1 *Samenvatting gerealiseerd resultaat*

Het gerealiseerde resultaat bedraagt in 2018 €6,9 mln. positief (na mutaties reserves). Per saldo heeft gemeente Brunssum €9,6 mln. aan voordelen en €2,7 mln. aan nadelen gerealiseerd. Het positieve resultaat van €6,9 mln. is grotendeels verklaard door de volgende ontwikkelingen:

- ✚ Twee incidentele uitkeringen van de Centrale Rijksoverheid van in totaal €4,9 mln.: fonds tekortgemeenten Sociaal Domein ('stropenpot') van €1,9 mln. en rijksbijdrage voor gasloze wijken van €3,0 mln.;
- ✚ Duurzame uitstroom van uitkeringsgerechtigden en andere verdelingssystematiek voor de BUIG van €1,4 mln. (structureel);
- ✚ Voordeel op de WOZL van €1,0 mln.;
- ✚ Structureel lagere uitgaven Jeugdwet en WMO van in totaal €1,2 mln.;
- ✚ Incidenteel nadeel in de grondexploitatie van €2,1 mln., waarvan €1,9 mln. op een hogere dotatie aan de verliesvoorziening van Doorsteek 't Ei betrekking heeft.

Exploitatieresultaat (in € 1.000)	
Gerealiseerd totaal aan baten:	€100.739
Gerealiseerd totaal aan lasten:	€100.258
Saldo totale baten en lasten:	€481
Toevoegingen reserves:	€21.197
Onttrekkingen reserves:	€14.799
Mutatie reserves:	€6.398
Gerealiseerd resultaat na bestemming 2018	€6.879

3.2 *Incidentele posten*

In deze paragraaf hebben we de incidentele posten uiteengezet die het resultaat eenmalig beïnvloeden. Het gerealiseerd resultaat 2018 van €6,9 mln. kan als volgt uitgesplitst worden:

(in € 1.000)	Bedrag
Totaal structureel	€2.523 (V)
Totaal incidenteel	€4.356 (V)
Resultaat na bestemming 2018	€6.879 (V)

Het incidentele resultaat van €4,4 mln. is voornamelijk veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen:

- ✚ Twee incidentele uitkeringen van de Centrale Rijksoverheid van in totaal €4,9 mln.: fonds tekortgemeenten Sociaal Domein ('stroppenpot') van €1,9 mln. en rijksbijdrage voor gasloze wijken van €3,0 mln.;

Per saldo resulteert aldus een structureel resultaat ad €2.523.000.

Vooruitlopend op de verslaggevingsrichtlijnen inzake presentatie van incidentele resultaten heeft gemeente Brunssum het incidentele resultaat van €4,4 mln. op programmaniveau in een separaat overzicht van de jaarrekening toegelicht (zie blz. 148).

3.3 Resultaat sociaal domein

Het resultaat in het Sociaal Domein bedraagt €4,0 mln. (positief ten opzichte van begroting). Het resultaat is voldoende verklaard door de volgende ontwikkelingen:

- ✚ Taakveld 6.1: lagere innovatiekosten vanwege verschuiving Integrale Visie Sociaal Domein van 2018 naar 2019 van €0,5 mln.;
- ✚ Taakveld 6.3: duurzame uitstroom van €0,8 mln. uitkeringsgerechtigden en meer uitkering BUIG gelden ad €0,6 mln.
- ✚ Taakveld 6.4: hogere kosten bedrijfsvoering ad €0,5 mln. en €0,4 mln. overige resultaten (incl. vordering Licom -gronden);
- ✚ Taakveld 6.71: lagere WMO -lasten als gevolg van daling pgb-ers en HbH en begeleiding €0,5 mln.;
- ✚ Taakveld 6.72: daling Ambulante Jeugdhulp door lager aantal duurdere arrangementen als gevolg van tariefdaling van centrumgemeente Maastricht ad €0,6 mln.;

Op basis van huidige inzichten ten aanzien van de meicirculaire 2019 sluit de gemeente Brunssum vanaf 2018 een tekort op het Sociaal Domein niet uit. Gedurende 2018 is door middel van begrotingswijziging een bedrag van €3,6 mln. aan de Integrale reserve Sociaal Domein onttrokken. De Integrale reserve Sociaal Domein is van €4,6 mln. per 31-12-2017 maar €1,9 mln. per 31-12-2018 gedaald. Gemeente Brunssum verwacht geen verdere dalingen in de Integrale reserve Sociaal Domein over de komende 4 jaar. Per saldo is onder de streep het Sociaal domein budgettair neutraal in de meerjarenbegroting opgenomen.

3.4 Weerstandsvermogen & financiële positie

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per jaareinde 2018 €59,7 mln. en is gestegen met €0,5 mln. ten opzichte van 2017 (0,8%). De continuïteit is voldoende gewaarborgd. De solvabiliteitsratio ligt op het niveau van 66% en is als goed aan te merken.

De ratio van het weerstandsvermogen is bepaald op 2,87 en is derhalve ruim voldoende. Volgens programmabegroting 2019 verwacht gemeente Brunssum een lichte afname van de ratio weerstandsvermogen: 2,69. Afhankelijk van de meicirculaire zal de

ratio van het weerstandsvermogen steeds meer afnemen, rekening houdend met een algemene bezuinigingstaakstelling in het Sociaal Domein.

Overige kengetallen, afgezet tegen normen in de gemeentesector, tonen de volgende ontwikkelingen:

- 1/ er is een negatieve structurele exploitatieruimte (4,2%) om extra lasten of tekorten binnen de huidige budgetten op te vangen;
- 2/ er is sprake van een lage schuldquote ten opzichte van het eigen vermogen teneinde schulden te kunnen aflossen;
- 3/ de ratio grondexploitatie geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De ratio grondexploitatie voor 2018 is voor de gemeente Brunssum 5% (< 100%). Dit is gunstig omdat op balansdatum tegenover de boekwaarde van €5,1 mln. in het Grondbedrijf €100 mln. geraamde opbrengsten staan.

4 Samenvatting kwaliteit beheersorganisatie

4.1 *Bevindingen interne beheersing*

Op basis van de tussentijdse controle hebben we de opzet, bestaan en werking van alle belangrijke processen en beheersmaatregelen binnen de gemeente Brunssum vastgesteld, voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. De uitkomst hiervan is dat wij kunnen steunen op de Administratieve Organisatie en Interne Beheersing (AO/IB). Mogelijke verbeterpunten op het gebied van de interne beheersing en bedrijfsvoering zijn besproken met de gemeentesecretaris en vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie. Ten behoeve van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie hebben we deze bevindingen in onze managementletter d.d. 4 februari 2019 gerapporteerd.

Wij hebben geen belangrijke tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd.

4.2 *Bevindingen automatiseringsomgeving*

Vanuit wet- en regelgeving is het vereist dat wij over de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking rapporteren. Ten behoeve van de ambtelijke organisatie zijn onze bevindingen reeds in de managementletter van d.d. 4 februari 2019 opgenomen.

Uit de tussentijdse controle hebben we de opzet en bestaan van de general controls van de automatiseringsomgeving ter waarborg van de betrouwbaarheid van het lijstwerk vastgesteld. Verder hebben wij geconstateerd dat de beschikbaarheid en informatiebeveiliging van de ICT-infrastructuur nog niet op het gewenste

kwaliteitsniveau is. Wij hebben meerdere aanbevelingen aan de ambtelijke organisatie gerapporteerd. Onze aanbevelingen vinden hun weerslag in de naleving van de standaarden Informatiebeveiliging Rijksoverheid (Baseline Informatiebeveiliging Overheid: BIO) en verbetering van de ongestructureerde data op het netwerk van de gemeente.

Wellicht ten overvloede willen we benadrukken dat onze bevindingen in het kader van de accountantscontrole een meer generiek karakter hebben. Op basis van onze bevindingen in IT -rapport van 4 april 2019 en interne zelfevaluatie is gebleken dat gemeente Brunssum op een aantal specifieke aspecten nog niet geheel aan de gebruikelijke standaarden van informatiebeveiliging binnen de gemeentesector voldoet (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten; vanaf 2019 Baseline Informatiebeveiliging Overheid).

5 Relevante ontwikkelingen

In de afgelopen periode heeft de Commissie BBV meerdere wijzigingen in de verslaggevingsrichtlijnen gepubliceerd, waaronder de Notitie Structurele baten en lasten. Gemeente Brunssum heeft deze BBV -notitie in de jaarrekening over 2018 reeds toegepast.

De meest in het oog springende ontwikkeling betreft de intrede van de rechtmatigheidsverklaring van gemeenten vanaf 2021. De Commissie Bado (commissie van deskundigen die werkzaam bij gemeenten, provincies, VNG, NBA, accountantskantoren en het Rijk zijn) heeft in februari 2019 een notitie inzake 'De verbijzonderde interne controle bij decentrale overheden' gepubliceerd. Wij delen de opvattingen over verbijzonderde interne controle in deze notitie. Daarnaast heeft de NBA afzonderlijke notities op de controle op aanbestedingsrechtmatigheid en interne beheersing in het Sociaal Domein in het 1^e kwartaal van 2019 gepubliceerd. Een notitie op de inrichting en controle op prestatielevering binnen decentrale overheden volgt later in de loop van 2019.

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Brunssum met haar verbijzonderde interne controle en beheersing op haar processen op de goede weg is, maar nog niet op het gewenste kwaliteitsniveau voor het verstrekken van de rechtmatigheidsverklaring vanaf het jaar 2021 is. Als gemeente is het belangrijk in fasen de interne beheersing dusdanig te optimaliseren, dat het College van B&W een rechtmatigheidsverklaring in 2021 kan verstrekken. De beschikbaarheid van middelen en deskundige medewerkers is hierin essentieel.

Bijlage 1 Overige onderwerpen en formele aspecten

Geen indicaties van fraude

De verantwoordelijkheid voor de jaarrekening berust bij het College. Uit dien hoofde is het College verantwoordelijk voor het beschermen van het vermogen van de gemeente, het voeren van een afdoende financiële administratie en het in stand houden van een geschikt systeem van interne beheersing (waaronder procedures voor het waarborgen van de betrouwbaarheid en continuïteit van geautomatiseerde systemen en het voorkomen en opsporen van fraude, overige onregelmatigheden en fouten en niet-naleving van wet- of regelgeving). Wij hebben onze controle zodanig ingericht dat wij een redelijke mate van zekerheid verkrijgen dat de jaarrekening in haar geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg zijn van fraude of fouten.

Niet -financiële rechtmatigheid

Een belangrijk onderdeel van de controle op rechtmatigheid betreft onder andere het beoordelen van indicaties of signalen van een verhoogd risico op het gebied van juridische rechtmatigheid (niet -financiële rechtmatigheid: het niet voldoen van beheershandelingen aan gemeentelijke -, nationale en Europese wet- en regelgeving). Gedurende de jaarrekeningcontrole hebben we geen tekortkomingen geconstateerd, behoudens de niet -materiële onzekerheden in het sociaal domein (*zie Bijlage 2b. Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Brunssum*).

Onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) opgenomen in de 'Nadere voorschriften inzake onafhankelijkheid van de openbaar accountant'. Deze voorschriften vormen een belangrijk onderdeel van het normenkader waaraan accountants moeten voldoen. De naleving hiervan is binnen de organisatie van KSG ingebed. Op basis van dit normenkader concluderen wij dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van gemeente Brunssum in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke bepalingen en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat er geen schendingen van de onafhankelijkheidsvoorschriften hebben plaatsgevonden. Ons zijn geen relaties bekend tussen KSG en haar zuster- en/of moedermaatschappijen of haar aandeelhouders en/of werknemers en uw organisatie, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed op onze onafhankelijkheid kunnen zijn.

In dit verband merken wij op dat wij slechts assurance-diensten hebben uitgevoerd. Hierdoor is onze onafhankelijkheid voldoende gewaarborgd voor het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden.

In het kader van verscherpte richtlijnen vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken we onderstaand een opgave van de

tijdsbesteding van onze controlewerkzaamheden per fase van het controleproces (incl. een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole):

Urenbesteding fase	uren	
Planning/ interim	99,85	35%
Balanscontrole	162,75	57%
Afronding	20,50	7%
Totaal:	283,10	100%

De bestede uren overschrijden niet significant onze planning die de basis heeft gevormd voor de met u gemaakte prijsafspraken.

Overige aandachtsgebieden

Hieromtrent berichten wij u als volgt:

- ✓ Gemeente Brunssum heeft gedurende het boekjaar 2018 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke waarderingsgrondslagen en verslaggeving;
- ✓ Belangrijke ongebruikelijke transacties en controversiële of noodsituaties hebben zich in het boekjaar 2018 niet voorgedaan;
- ✓ We hebben geen gebeurtenissen na balansdatum onderkend die een materiële impact op de jaarrekening van 2018 hebben;
- ✓ Er zijn geen meningsverschillen met de ambtelijke organisatie of College geweest. Bij de uitvoering van de opdracht heeft de ambtelijke organisatie ons volledige medewerking verleend en hebben wij toegang tot de benodigde informatie gehad;
- ✓ Er hebben zich geen omstandigheden voorgedaan die de uitvoering van onze controle in belangrijke mate hebben bemoeilijkt. De medewerkers van gemeente Brunssum hebben volledige medewerking verleend.

Bijlage 2a Foutenevaluatie afwijkingen getrouwheid gemeente Brunssum

Nr.	Toelichting afwijking	Fouten (in €)	Onzekerheden (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
1.	Onzekerheid nabetalings 2018 (later dan 31-01-2018) ambulante Jeugdhulp; niet meer in 2018 verantwoord.	-	€567.647 (negatief)	Zorgaanbieders hebben niet meer tijdig in 2018 de herindicaties aan gemeente Brunssum doorgegeven, waardoor nabetalings na 31-01-2019 zijn ontstaan.
2.	Onzekerheid meer -en minder pgb – budgetten: verschil budget en bestedingen van de SvB	-	€192.956 (negatief)	Er is sprake van onderbesteding van ongeveer €192.956. Theoretisch is het mogelijk dat pgb –houders nog een einddeclaratie indienen, waarbij de prestatielevering van de zorg niet meer getoetst is.
3.	Vooruitbetaalde Jeugdwet als balanspost (betere onderbouwing i.v.m. naheffingen zorgaanbieders)	-	€89.797 (positief)	Schattingsverschil veroorzaakt door inschatting op latere datum dan tijdens de afsluiting van de administratie (01.02.2019).
Totaal		-	€670.806 (negatief)	

Bijlage 2b Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Brunssum

Nr.	Toelichting afwijking	Fouten (in €)	Onzekerheden (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
1.	Onzekerheid nabetalingen 2018 (later dan 31-01-2018) ambulante Jeugdhulp; niet meer in 2018 verantwoord.	-	€567.647 (*)	Zorgaanbieders hebben niet meer tijdig in 2018 de herindicaties aan gemeente Brunssum doorgegeven, waardoor nabetalingen na 31-01-2019 zijn ontstaan.
2.	Onzekerheden rechtmatige besteding: levering zorg ambulante Jeugdwet als gevolg van productieverantwoordingen en zorgaccountants	-	€141.850 (*)	Geen controleverklaring bij productieverantwoording ontvangen (Somnium en Yvoor)
3.	Onzekerheid meer -en minder pgb – budgetten: verschil budget en bestedingen van de SvB	-	€192.956 (*)	Er is sprake van onderbesteding van ongeveer €192.956. Theoretisch is het mogelijk dat pgb –houders nog een einddeclaratie indienen, waarbij de prestatielevering van de zorg niet meer getoetst is.
4.	Vooruitbetaalde Jeugdwet als balanspost (betere onderbouwing i.v.m. naheffingen zorgaanbieders)	-	€89.797 (*)	Schattingsverschil veroorzaakt door inschatting op latere datum dan tijdens de afsluiting van de administratie (01.02.2019).
5.	Onzekerheid: geen aansluiting tussen SiSa -bijlage en kostenspecificaties/ grootboek gemeente Brunssum E27B	-	€175.943	Gedurende onze controle hebben we vastgesteld dat de aansluiting tussen de bedragen van projecten 1 en 2 in de SiSa -bijlage, de kostenspecificaties enerzijds en de boekingenexport (ofwel de financiële administratie) anderzijds ontbreekt.
Totaal		-	€1.168.193	

✚ De totale onzekerheid in het Sociaal Domein bedraagt €992.250.

Bijlage 3 Foutenevaluatie SiSa -tabel gemeente Brunssum

Nr.	Naam specifieke uitkering of overige	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in €)	Toelichting fout/onzekerheid	Soort controleverklaring (rechtmatigheid/getrouwheid)
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
E27B	Brede Doeluitkering verkeer en vervoer	€ 175.943	€ 175.943	Geen adequate onderbouwing tussen verantwoorde bestedingen op projecten 1 en 2 en kostenspecificaties c.q. financiële administratie gemeente Brunssum	Goedkeurend
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB Gemeentedeel 2018	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB Gemeentedeel 2017	€ 0	€ 0	G2A	Goedkeurend
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) –	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend

Nr.	Naam specifieke uitkering of overige	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in €)	Toelichting fout/onzekerheid	Soort controleverklaring (rechtmatigheid/getrouwheid)
	gemeentedeel 2018				
G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	€ 0	€ 0	n.v.t.	Goedkeurend